

Wolne Związki Zawodowe

<https://wzz.ipn.gov.pl/wzz/edukacja/bibliografia/1822,Bibliografia.html>
25.04.2024, 06:17

Bibliografia

- [Wolne Związki Zawodowe / Andrzej Kołodziej](#), Gdynia : Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna, 2013 [2012]
- Wolne Związki Zawodowe z perspektywy trzydziestu lat : materiały pokonferencyjne, Katowice, 21 lutego 2008 r. / red. Jarosław Neja ; Oddział Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach, Stowarzyszenie "Pokolenie", Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność". Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego Katowice : Oddział Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2008.
- Anna Solidarność : życie i działalność Anny Walentynowicz na tle epoki (1929-2010) / Sławomir Cenckiewicz, Poznań : Zysk i S-ka Wydawnictwo cop. 2010
- Anna Walentynowicz (1929-2010) / Sławomir Cenckiewicz, Adam Chmielecki, Warszawa 2017

- SB a Lech Wałęsa : przyczynek do biografii / Sławomir Cenckiewicz, Piotr Gontarczyk, Gdańsk [etc.] : Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2008
- U źródeł "Solidarności" : Wolne Związki Zawodowe 1978-80. Cz. 2 / Bogdan Borusewicz, Krzysztof Wyszowski, Lech Wałęsa, Andrzej Gwiazda, Anna Walentynowicz ; oprac. W.S. w: Głos (Warszawa ; 1977). 0866-9325. 2004, nr 1, s. 8-9
- U źródeł "Solidarności" : Wolne Związki Zawodowe 1978-1980 / Andrzej Gwiazda, Bogdan Borusewicz, Lech Wałęsa, Krzysztof Wyszowski ; oprac. W.S, w: Głos (Warszawa ; 1977). 0866-9325. 2003, nr 51/52, s. 10-11
- Najniebezpieczniejsza rodzina na Śląsku / Monika Kobylańska, Przemysław Miśkiewicz Gazeta Polska (Warszawa ; 1993). 1230-4581. 2008, nr 19, s. 14-16
- Człowiek ze stali / Jarosław Szarek Nasz Dziennik (Wyd. zasadnicze). 1429-4834. 2014, nr 301, s. 11
- Robotnik Wybrzeża : pismo Komitetu Założycielskiego Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża [1980]
- [WZZ a "Solidarność" \[Gdańsk\] : "Fakt", 1981.](#)
- [Biała Księga Kazimierza Świtonia / Komitet Samoobrony Społecznej "KOR"](#)

[Warszawa : KSS "KOR", 1979.](#)

- Zemsta czy „wypadek przy pracy”?
Tajemnica śmierci Tadeusza
Szczepańskiego (1960-1980) – działacza
Wolnych Związków Zawodowych
Wybrzeża / Sławomir Cenckiewicz,
Biuletyn IPN nr 8-9/2006
<http://polska1918-89.pl/pdf/zemsta-czy-wypadek-przy-pracy,5553.pdf>
- Borusewicz. Jak runął mur. Rozmowy z
liderem opozycji demokratycznej,
legendą Sierpnia '80 oraz podziemia
„Solidarności”, pierwowzorem
„Człowieka z żelaza” / Edmund
Szczesiak, Warszawa 2005
- Opozycja demokratyczna w świetle akt
KC PZPR (1976-1980). Wybór
dokumentów / wyb., wst. i opr. Łukasz
Kamiński, Paweł Piotrowski, przedm.
Wojciech Wrzesiński, Wrocław 2002
- Opozycja demokratyczna w Polsce
1976-1980. Wybór dokumentów /
Zygmunt Hemmerling, Marek Nadolski,
Warszawa 1994
- Portrety niedokończone. Rozmowy z
twórcami „Solidarności” 1980-1981 /
Janina Jankowska, wst. Andrzej Friszke,
Warszawa 2003
- Gwiazdozbiór w „Solidarności”. Joanna i
Andrzej Gwiazdowie w rozmowie z
Remigiuszem Okraską / Łódź 2009
- Polemiki i refleksje. Wybór publicystyki
politycznej z lat 1978-1986 / Aleksander

Hall, Londyn 1989

- Życie Anny Walentynowicz / Tomasz Jastrun, Warszawa 1985 (I wyd.), Warszawa 2011 (II wyd.)
- [Musiałem przeskakiwać przez płot / Jan Karandziej, Biuletyn IPN, nr 8-9/2006](#)
- Gdyńscy komunardzi. Sierpień 1980 w Stoczni Gdynia / Andrzej Kołodziej, Gdynia 2008
- Formowanie się środowiska gdańskiej opozycji (1976-1978) / Mariusz Muskat; w: Opozycja antykomunistyczna w Gdańsku (1976-1980). O pomorskim modelu obrony czynnej / red. Lech Mażewski, Wojciech Turek, Gdańsk 1995
- Cień przyszłości / Anna Walentynowicz, Anna Baszanowska, Gdańsk 1993 (I wyd.), Kraków 2005 (II wyd.)
- Moja Solidarność / Anna Walentynowicz, Wrocław 2007
- Oczami bezpieki. Szkice i materiały z dziejów aparatu bezpieczeństwa PRL / Sławomir Cenckiewicz, Kraków 2004
- Sprawa Lecha Wałęsy / Sławomir Cenckiewicz, Poznań 2008
- Zanim powstała "Solidarność" / Nowak Tadeusz, Lublin: Norbertinum 2005
- Opozycja demokratyczna wobec idei niezależnych związków zawodowych / Łukasz Kamiński, Almanach Historyczny, t. 7 / 2005
- [Władza wobec opozycji 1976-1989 / Łukasz Kamiński, Pamięć i](#)

[Sprawiedliwość 2003, nr 2\(4\)](#)

- [„Czasy nieracjonalnej jedności”. Rzecz o Wolnych Związkach Zawodowych Pomorza Zachodniego / Marta Marcinkiewicz, Biuletyn IPN nr 4 \(2008\)](#)
- Śląski casus WZZ / Jarosław Neja, Biuletyn IPN nr 4 (2008)
- „Pieszczoški systemu” zakładają Wolne Związki Zawodowe. Zapis panelu dyskusyjnego z konferencji naukowej „Wolne Związki Zawodowe z perspektywy 30 lat” / Biuletyn IPN nr 4 (2008)
- Agent-związkowiec. Burzliwe dzieje Edwina Myszka / Sławomir Cenckiewicz, Biuletyn IPN nr 4 (2008)
- Komitet Założycielski Wolnych Związków Zawodowych Pomorza Zachodniego / M. Paziewski; [w:] Stan wojenny w skali kraju i Pomorza Zachodniego. Informacje źródłowe i refleksje, red. M. Machałek i J. Macholak, Szczecin 2005
- Zanim nadszedł Sierpień / Jarosław Neja, Biuletyn IPN nr 6-7 (2004)
- Dokumenty Komitetu Obrony Robotników i Komitetu Samoobrony Społecznej „KOR” / wst. i opr. A. Jastrzębski, Warszawa–Londyn 1994
- Wolne Związki Zawodowe / Andrzej Kamrowski „Jedność” 1989, nr 14.
- Ku niezależności (sprzed Sierpnia '80 w Szczecinie) / M. Paziewski; [w:] Słowem i piórem. 50 lat dziennikarstwa na

Pomorzu Zachodnim, red. T. Białecki,
Szczecin 1996

- „Ruch Związkowy” Pismo Wolnych Związków Zawodowych (1978–1980) / Leszek Próchniak, Biuletyn IPN nr 4 (2008)
- Idea wolnych związków zawodowych w latach 1970-1980 / Lech Mażewski; [w:] Grudzień przed Sierpniem. W XXV rocznicę wydarzeń grudniowych, red. Lech Mażewski, Wojciech Turek, Gdańsk 1996
- Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża: przez związek zawodowy do niepodległości / Barbara Szczepuła; [w:] Opozycja antykomunistyczna w Gdańsku (1976-1980). O pomorskim modelu obrony czynnej / red. Lech Mażewski, Wojciech Turek, Gdańsk 1995
- Opozycja antykomunistyczna wobec PRL, komunizmu i komunistów w latach 1976-1984 / Lech Mażewski, Myśl Konserwatywna 1997, nr 1
- Historia WZZ / Joanna Duda-Gwiazda, Solidarność. Pismo MKZ NSZZ „Solidarność” z s. w Gdańsku, nr 13/14, (23 IV 1981)
- Korzenie Solidarności : 30-lecie Ruchu Młodej Polski, Gdańsk, 26-27 września 2009 roku / pod red. Grzegorza Grzelaka i Mirosława Rybickiego, Gdańsk 2010
- Program i myśl polityczna NSZZ "Solidarność" / Krzysztof Brzechczyn, w: NSZZ "Solidarność"; t. 2: Ruch

społeczny, Łukasz Kamiński, Grzegorz Waligóra (red.), Warszawa 2010

- Na pohybel : (powieść dokument) / Zygmunt Trziszka, Zielona Góra 1993
- Służba Bezpieczeństwa w walce z Ruchem Młodej Polski 1979-1988 / Sławomir Cenckiewicz, Pamięć i Sprawiedliwość, nr 2(4) / 2003
- Obrona Świtonia / Jarosław Neja, pamięć.pl nr 1 (2015)
- „Emisariusz” Kazimierz Świtoń / Kornelia Banaś, Dodatek specjalny IPN, Niezależna Gazeta Polska, 3 listopad 2006
- [Oaza opozycji. Ks Leon Kantorski i jego parafia w Podkowie Leśnej / Jan Ołaszek, Biuletyn IPN nr 7-8 \(2010\)](#)
- Głodówka w Podkowie Leśnej / Leszek Budrewicz, Biuletyn IPN nr 3 (2010)
- Pierwsi w kraju. Komitet Wolnych Związków Zawodowych w Katowicach / Jarosław Neja, Biuletyn IPN nr 4 (2018)
- Ze Świtoniem w Piekarach / Zdzisław Bradel, Biuletyn IPN nr 4 (2018)
- Początki WZZ Wybrzeża / Sławomir Cenckiewicz, Biuletyn IPN nr 4 (2018)
- Wolne Związki Zawodowe Pomorza Zachodniego / Marta Marcinkiewicz, Biuletyn IPN nr 4 (2018)
- Spawacz antysocjalistyczny / Adam Chmielecki, Biuletyn IPN nr 4 (2018)
- „Solidarność” to nie Wałęsa.

Wspomnienia o Wielkim Strajku
(fragmenty) / Leszek Zborowski,
ARCANA nr 70-71 (4-5/2006)

- *Kryptonim „Wasale”. Służba Bezpieczeństwa wobec Studenckich Komitetów Solidarności 1977-1980*, wyb., wst. i opr. Ł. Kamiński, G. Waligóra (seria „Dokumenty”, t. 18), Warszawa 2014, s. 140, 284, 288.
- *Krzysztof Wyszowski* [biogram członka Kolegium IPN] [link](#)
- *Krzysztof Wyszowski: Pod rękę z Gombrowiczem* [opr. J. Błażejowska], Biuletyn IPN, nr 9-10 (2010), s. 165-170.
- *„Gracze” - Komitet Obrony Robotników w propagandzie PRL, stereotypach oraz dokumentach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych* / R. Spałek, *Pamięć i Sprawiedliwość*, nr 2(4) (2003), s. 102.
- K. Wyszowski, W odpowiedzi na artykuł Roberta Spałka *„Gracze” - Komitet Obrony Robotników w propagandzie PRL, stereotypach oraz dokumentach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Pamięć i Sprawiedliwość*, nr 2(6) (2004), s. 401-407.
- *Sierpień '80 w Gdańsku* / A. Kazański, Biuletyn IPN, nr 9-10 (2010), s. 31, 33.
- *Szminka na sztandarze. Kobiety Solidarności 1980-1989. Rozmowy* / Kondratowicz Ewa, Warszawa: Wydawnictwo Sic!, 2001
- *Miłość w cieniu polityki* / Szczepuła

Barbara. Alina Pienkowska, Warszawa:
Wydawnictwo W.A.B., 2013.

- Drukarnia - Duża szpilka, która kłuje. O strajkowej poligrafii na Wybrzeżu podczas wydarzeń Sierpnia '80 / J. Błażejowska, Biuletyn IPN, nr 9-10 (2010), s. 35, 37, 38,
- Kryptonim „*Walet*” / G. Majchrzak, Biuletyn IPN, nr 9-10 (2010), s. 120.
- Penn Shana. Solidarity's secret. The women who defeated Communism in Poland. Ann Arbor: University of Michigan Press, 2006, s. 62-63
- A. Supruniuk, M.A. Supruniuk, Drugi obieg wydawniczy (1974) 1976-1990 w zasobie Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Katalog kolekcji: Toruńskiej Oficyny, Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej, Niezależnej Biblioteki i Archiwum w Toruniu oraz innych darów, t. I, Druki zwarte, s. 130, nr 790; s. 169-173, nr 1109-1118, 1127, 1137; s. 239, nr 1680-1681.
- A. Supruniuk, M.A. Supruniuk, Drugi obieg wydawniczy (1974) 1976-1990 w zasobie Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Katalog kolekcji: Toruńskiej Oficyny, Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej, Niezależnej Biblioteki i Archiwum w Toruniu oraz innych darów, t. II, Czasopisma, Warszawa 2015. s. 18-19, nr 43.

Władysław Sulecki - Waszyngtońskie

świadczenie robotnika z Gliwic,
Czasypismo nr 1(5)/2014, s. 171-176.

- Wolne Związki Zawodowe w Katowicach,
Komitet Założycielski, hasło w ES:
http://www.encyzol.pl/wiki/Wolne_Zwi%C4%85zki_Zawodowe_w_Katowicach,_Komitet_Za%C5%82o%C5%BCyckielski
- Wolne Związki Zawodowe Pomorza
Zachodniego, hasło w ES:
http://www.encyzol.pl/wiki/Wolne_Zwi%C4%85zki_Zawodowe_Pomorza_Zachodniego
- Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża,
Komitet Założycielski, hasło w ES:
http://www.encyzol.pl/wiki/Wolne_Zwi%C4%85zki_Zawodowe_Wybrze%C5%BCa
- Jerzy Borowczak, hasło w ES
http://www.encyzol.pl/wiki/Jerzy_Borowczak
- Bogdan Borusewicz, hasło w ES:
http://www.encyzol.pl/wiki/Bogdan_Borusewicz
- Andrzej Bulc, hasło w ES
http://www.encyzol.pl/wiki/Andrzej_Bulc
- Andrzej Butkiewicz, hasło w ES
http://www.encyzol.pl/wiki/Andrzej_Butkiewicz
- Józef Drogoń, hasło w ES
http://www.encyzol.pl/wiki/J%C3%B3zef_Drogo%C5%84
- Joanna Duda-Gwiazda, hasło w ES
http://www.encyzol.pl/wiki/Joanna_Duda-Gwiazda

Gwiazda

- Bogdan Felski, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Bogdan_Felski
- Andrzej Gwiazda, hasło w ES
http://www.encycol.pl/wiki/Andrzej_Gwiazda
- Lech Kaczyński, hasło w ES
http://www.encycol.pl/wiki/Lech_Kaczy%C5%84ski
- Jan Karandziej, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Jan_Karandziej
- Andrzej Kołodziej, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Andrzej_Ko%C5%82odziej
- Stefan Kozłowski, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Stefan_Koz%C5%82owski
- Karol Krementowski, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Karol_Krementowski
- Aleksander Krystosiak, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Aleksander_Krystosiak
- Roman Kściuczek, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Roman_K%C5%9Bciuczek
- Bogdan Lis, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Bogdan_Lis
- Maciej Miatkowski, hasło w ES:
http://www.encycol.pl/wiki/Maciej_Miatkowski

owski

- Antoni Męzydło, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Antoni_M%C4%99%C5%BCyd%C5%82o
- Alina Pienkowska, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Alina_Pie%C5%84kowska
- Maryla Płońska, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Maryla_P%C5%82o%C5%84ska
- Zdzisław Podolski, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/Zdzis%C5%82aw_Podolski
- Antoni Sokołowski, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Antoni_Soko%C5%82owski
- Władysław Sulecki, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/W%C5%82adys%C5%82aw_Sulecki
- Kazimierz Szołoch, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Kazimierz_Szo%C5%82och
- Kazimierz Świtoń, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/Kazimierz_%C5%9Awito%C5%84
- Jacek Taylor, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/Jacek_Taylor
- Stanisław Tor, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/Stanis%C5%82aw_Tor
- Anna Walentynowicz, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Anna_Walenty

[nowicz](#)

- Lech Wałęsa, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/Lech_Wa%C5%82%C4%99sa
- Jan Witkowski, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Jan_Witkowski
- Mirosław Witkowski, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Miros%C5%82aw_Witkowski
- Andrzej Woźnicki, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/Andrzej_Wo%C5%82anicki
- Błażej Wyszkowski, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/B%C5%82a%C5%82cej_Wyszkowski
- Krzysztof Wyszkowski, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/Krzysztof_Wyszkowski
- Jan Zapolnik, hasło w ES
http://www.encysol.pl/wiki/Jan_Zapolnik
- Tadeusz Szczepański, hasło w ES:
http://www.encysol.pl/wiki/Tadeusz_Szczepański
- Dziennik Bałtycki, 21 grudnia 2017 r.
<http://www.dziennikbaaltycki.pl/wiadomosci/gdansk/a/nie-zyje-maciej-miatkowski-uczestnik-grudnia70-i-dzialacz-solidarnosci-dzialacz-wolnych-zwiazkow-zawodowych-wybrzeza,12789438>
- www.sejm.gov.pl

<https://wzzw.wordpress.com/%C2%B7-od-eszli-od-nas-%E2%80%A0/>

www.antonimezydlo.pl

<https://histmag.org/Poczatki-Wolnych-Zwiazkow-Zawodowych-Wybrzeza-8018>

http://wyborcza.pl/duzyformat/1,127290,7774550,Lech_blisko_robotnika.html?disableRedirects=true

<https://katalog.bip.ipn.gov.pl/informacje/585783>

<https://katalog.bip.ipn.gov.pl/informacje/148655>

http://www.encysoł.pl/wiki/KSS_KOR_w_Szczecinie

Opracowanie: dr Franciszek Dąbrowski, Bożena Cisek